mann« (J. G. v. Berg), B. M. N. F. 6, ka eraraamatuna 1875, j. m.). — Publitsistina võttis B. osa 70-datel aa. puhkenud ajaloolisest poleemikast (Bruiningk, Samson, Roth), esinedes konservatiivse voolu kindla esindajana. Siia kuuluvad B.-i kirjutised »*Pro domo*« (B. M. 26., 1879) ja »‚Babel' über Akten« (1880), mis käsitlevad pärisorjuse kaotamist Balti provintsides.

SB Riga 1903, lk. 112—16; Rig. Alm. 1904. *R. K.*

**BIENEMANN, Friedrich,** *jun.*, ajaloolane, sünd. Odessa evang. kiriku praosti pojana 19. V 1860 Bessaraabias; õppis aa. 1879—85 Tartu ülikoolis esiti lühikest aega filoloogiat ja usuteadust, siis aga prof. Hausmanni (vt.) juhatusel ajalugu. Peale kandidaadieksami õiendamist jätkas B. oma õpinguid 1885—86 Strassburgis prof. Scheffer-Boichhorsti juhatusel ja väitles seal doktoriks. Oli õpetajaks Birkenruh gümnaasiumis 1887—92. Kui see venestamise pärast suleti, avas B. Riias meesõpilaste pensionaadi ja hakkas ühtlasi Riia Aj. ja Muins. S.-i raamatukogu-hoidjaks (1894—1903). Kuna B. oma doktoriväitekirjas oli käsitlenud üldsaksa keskaja ajalugu puutuvat ainet, rakendas ta nüüd oma tööjõu täitsa Balti ajaloo-uurimise teenistusse. Nimelt on tema poolt läbitöötamist leidnud tol ajal veel vähe uuritud rootsi aeg ja Tartu ajalugu. Juba ta esimene kirjutis sellelt alalt »Aus J. J. Hastfers administrativer Praxis« (1892) oli silmapaistvalt õnnestunud ja laskis Hastferi (vt.) uues valguses paista. Ka mõningat seni tundmata materjali esitavas töös »Zur Gründungsgesch. der 2. schwed. livl. Univ. Dorpat« (Mitt. XV) tuleb Hastferi isik esile. Selle ülikooli üliõpilaselu iseloomustava kujutuse annab B. artiklis »Ein Tumult in Dorpat 1641« (B. M., 1900, 49). Tolle aja Tartu linna ajaloo suhtes on väärtuslikud B.-i »Briefe u. Aktenstücke z. Gesch. d. Verteidigung u. Kapitul. Dorpats 1656« (Mitt. XVI). Samal ajal süvenes B. Põhja sõja ajaloo uurimisse. Tema varemaid töid kokkuvõttev teos »Die Katastrophe d. Stadt Dorpat währ. d. Nord. Krieges« (1902) moodustab silmapaistva uurimuse aa. 1704—08. Selle teosega oli B. vast oma loomingu kõrguspunkti saavutanud. — Oma elu viimsel aastakümnel töötas B. Riia Rootsi kindralkuberneri arhiivi katalogiseerimise kallal (kataloog ilmus a. 1908); ühtlasi leidsid ta »Altlivl. Erinnerungen« (1911) tunnustust. »B. oli,« nagu temast on öeldud, »teaduslikuks tööks hästi varustatud. Kriitilise mõistusega, õige pilguga suurte ajalooliste sündmuskomplekside vaatlemiseks ja suure kirjeldamistalendiga oli temal ühendatud meetodiline koolitus.« Teadusliku töö kõrval teotses B. ka ajakirjanikuna, eriti »Balt. Monatsschr.« toimetajana (1903—13). B. suri Riias 5. VIII 1915.

*B. H.*

**BIRK, Ado,** sünd. 2. XI 1883. a. Tarvastu klk. Viljandimaal, õppis Riia vaimulikus seminaris, mille a. 1905 lõpetas, ja astus siis Peterburi ülikooli õigusteaduskonda. Üliõpilasena võttis B. osa Eesti üliõpilaste abiandmise seltsi asutamisest, millest hiljemini kujunes E. üliõpil. selts »Põhjala«. Ülikooli lõpetamise järel asus B. Tallinna, kus ta toimis advokaadina ja omavalitsuse tegelasena, võttes agarasti osa kohalikust avalikust elust, eriti Tallinna Põllumeeste Seltsi ja Tuletõrjujate seltsi tegevusest. 1917. a. revolutsiooni ajal oli B. üks Eesti talurahva liidu ja Eesti radikaaldemokraatliku erakonna asutajaist ja juhtivaist jõududest. Sama a. aprillis käis B. Tallinna komitee esindajana Moskvas ülevenemaalisel linnadeliidu kongressil ja kaitsis seal J. Poskat (vt.) Eesti kubermangukomissari kohal pahempoolsete kallaletungimiste vastu. 1917. a. juulis ärapeetud Eesti rahvuskongress valis B.-i üheks oma abijuhatajaks. Eesti radikaaldemokraatliku erakonna kandidaadina Eesti Ajutise Maanõukogu (Maapäeva) liikmeks valitud, käis B. 1917. a. septembris Maapäeva saadikuna Kiievis Venemaa väikerahvaste kongressil, kus juba üles kerkis nende rahvaste iseseisvaks kuulutamise küsimus. Okupatsiooni ajal hoidis B. Eesti Ajut. valitsuse ülesandel sidemeid Soomega alal ja käis sel otstarbel Eesti valitsuse saadikuna Helsingis. Saksa vägede maalt lahkumise järel valiti B. Maapäeva esimeheks. 1918. a. lõpul ja 1919. a. algusel oli B. ka Asutava Kogu valimiste peakomitee esimeheks. Asut. Kogu valimiste ajal liitus radikaaldemokraatlik erakond J. Tõnissoni poolt juhitava Eesti rahvaerakonnaga, mille esindajana B. Asutava Kogu liikmeks valiti ja selle teiseks abi-esimeheks sai. Kui 1919. a. septembris Eesti vabariik Nõukogude Venega esimesi rahu-läbirääkimisi alustas, käis B. Eesti rahudelegatsiooni esimehena Pihkvas nõupidamistel, mis seekord osutusid tagajärjetuks. 1919. a. novembrist 1920. a. juulini toimis B. esimeses J. Tõnissoni kabinetis välisministrina. Kui B.-i katse 1920. a. juulis kabinetti moodustada korda ei läinud, viibis B. uuesti teises J. Tõnissoni kabinetis välisministri kohal. Esimeses Riigikogus oli B. samuti rahvaerakonna esindaja, kuni ta 1922. a. oktoobris määrati erakorraliseks saadikuks ja täisvoliliseks ministriks Moskva, mis ametis B. praegugi (1926) on, vahepeal lühikest aega 1925. a. lõpul välisministrina J. Jaaksoni kabinetti kuuludes. *T.*

**BLAGOVEŠČENSKI, Vassiili Timofejevič,** sünd. 1801. a. Lõuna-Venemaal, surn.